

Nezvyklé výkyvy počasí, které zažíváme v několika posledních letech, se odrážejí i na vývoji vegetace. V minulosti se zpravidla v zimních měsících doplnily zásoby vláhy v půdě a se začátkem jara a zvýšením teplot docházelo k prudkému nástupu růstu trávy. Jasným úkolem za takovéto situace bylo co nejrychlejší zvládnutí prvních sečí, aby se zabránilo přerůstání ploch se všemi průvodními nežádoucími jevy (produkce pylu, vysoká pracnost sečení přerostlého porostu, velké množství rostlinného odpadu z posečené trávy).

Současné měnící se klima přináší ale nové situace. Častěji se objevují dlouhá období sucha, kdy vegetace brzdí svůj růst a příliš časté nebo nízké sečení travních porostů urychluje výpar vody a tím i další vysychání ploch. S tím je spojená vyšší prašnost a ztráta schopnosti záchytu prachových částic travním porostem.

Potíže ale vyvolává fakt, že růst trávy není na jednotlivých větších plochách rovnoměrný. Nerovnoměrnost růstu je dána mnoha faktory. Jednak rozdílnou orientací ploch – výhřevné jižně orientované polohy zahajují vegetaci nejdříve, ale současně nejdříve trpí suchem. Naopak přistíněné severně orientované polohy zahajují růst později a i v suchém období vegetují déle, stejně jako místa s přirozenou vyšší akumulací vody. Růst porostu je také výrazně ovlivněn jeho druhovým složením – mělce kořenící traviny trpí suchem nejdříve, zatímco hluboko kořenící byliny vegetují i poté, co trávníky v důsledku sucha přestaly růst.

Intenzita sečení má vliv právě i na druhové složení porostu. Jsou druhy, kterým časté sečení vyhovuje a naopak druhy, které časté sečení nesnášejí. Cílem města nebylo a není dosažení kvality tzv. „anglických“ trávníků na plochách běžné veřejné zeleně. Takový trávník, složený výhradně ze směsi různých druhů travin, vyžaduje vysoké nároky na údržbu, pravidelné velmi

časté sečení, provzdušňování, závlahu v suchém období a časté používání agrochemikálií pro udržení bezplevelného trávníku v dobré kondici. Městské trávníky ve skutečnosti tvoří spíše pravidelně sečené travobylinné společenstvo, po letech růstu co nejlépe přizpůsobené místním stanovištním podmínkám. Vedle travin se v takovém porostu vyskytují i hlouběji kořenící dvouděložné rostliny. Trendem posledních let, pozvolna se objevujícím i v ČR, jsou dokonce tzv. květnaté louky, jejichž porost je tvořen vybranými divoce rostoucími lučními květinami, které ale pro svůj zdárný růst vyžadují nízkou četnost sečení s možností tvorby semen a tím i přirozené reprodukce na stanovišti. Založení a vypěstování květnaté louky vyžaduje mnohaleté úsilí a stojí nemalé prostředky.

Příliš nízká intenzita sečení napomáhá rozvoji nežádoucích plevelných druhů, kvetení trav je problémem pro alergiky, tvorba ochmýřených polétavých semen některých druhů může rovněž přispívat k alergiím a také k dalšímu šíření těchto druhů.

Město Třebíč si i ve zpracovaném Akčním plánu zlepšování kvality ovzduší vytyčilo za cíl optimalizovat sečení trávníků. V praxi to bude znamenat naši snahu o správné individuální načasování jednotlivých sečí tak, aby se sice pokud možno bránilo nežádoucímu přerůstání trávníků, ale současně aby nedocházelo ani k sečení tehdy, kdy suchem sužovaný porost už nedokáže po pokosu regenerovat a dochází k jeho úplnému vyschnutí. Současně hodláme ve městě vytipovat plochy, které budou sečeny v režimu květnatých luk a stanou se i útočištěm pro stále se snižující populaci užitečného hmyzu ve městě. Mezi prvními těmito plochami by měly být meze na Strážné hoře u Kostelíčka, některé plochy kolem ulice Rafaelova a malá druhově bohatá ploška se zachovalými stepními trávníky ve vnitrobloku sídliště Obránců míru. Tyto plochy budou v terénu označeny. Zájemci o bližší informace se mohou obracet se svými dotazy přímo na odbor životního prostředí MěÚ Třebíč.

Petr Urbánek